

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu

LWR – 410.007.01.2015
P/15/103

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/103 – funkcjonowanie rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych.		
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu		
Kontrolerzy	1. Paweł Potemski, specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 94001 z dnia 17 kwietnia 2015 r. 2. Grzegorz Fikus, mł. inspektor kp. upoważnienie do kontroli nr 94005 z dnia 21 kwietnia 2015 r. (dowody: akta kontroli str. 1-4)		
Jednostka kontrolowana	Rodzinny Ośrodek Diagnostyczno-Konsultacyjny u. Mickiewicza 1/4, 58-500 Jelenia Góra (dalej: „Ośrodek” lub „RODK”)		
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Boryślawski - Kierownik RODK (dowód: akta kontroli str. 352)		

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie¹ działalność Ośrodka w latach 2013-2015 (I kwartał) w zakresie realizacji zadań oraz organizacji pracy jego pracowników.

Podstawą oceny ogólnej były negatywne oceny częściowe sformułowane w odniesieniu do organizacji pracy RODK, sporządzania sprawozdań, ewidencji czasu pracy pracowników Ośrodka oraz realizowanych przez nich zadań, wynikające ze stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości, które w szczególności dotyczyły: [1] sporządzenia sprawozdań z działalności RODK za 2013 i 2014 rok, w zakresie terminowości wydawania opinii, na podstawie nierzetelnych danych, m.in. poprzez: nieuwzględnienie wydanych w okresie sprawozdawczym opinii, lecz jedynie opinii, których badanie przeprowadzono; wykazywanie opinii, dla których RODK nie przeprowadził wymaganych badań diagnostycznych; niewykazywanie przeprowadzonych mediacji [2] nieuprawnionym dokonywania zwrotu spraw zleconych przez sąd w przypadku niestawiennictwa, mającym na celu poprawę terminowości wydawania opinii przez Ośrodek; [3] przeprowadzania wywiadów/rozmów kierowanych przez jednego pracownika pedagogicznego, co stanowi naruszenie *Standardów Opiniowania*²; [4] niespełnienia określonego *Standardami Opiniowania* wymogu minimalnej liczby wydanych opinii przez trzech pracowników w 2013 r. i czterech pracowników w 2014 r., co wskazuje na nieefektywny nadzór Kierownika RODK w tym zakresie; [5] braku prowadzenia w Ośrodku dokumentacji dotyczącej rozliczania/ewidencji czasu pracy w ramach obowiązkowego tygodniowego wymiaru zajęć, co nie pozwalało na sprawowanie przez Kierownika efektywnego nadzoru w tym zakresie; [6] niewypracowania przez pracowników RODK pensum w ramach obowiązkowego wymiaru godzin oraz

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Standardy Opiniowania w Rodzinnych Ośrodkach Diagnostyczno-Konsultacyjnych opracowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości w marcu 2011 r., ze zm.

nieuzupełnienie w kolejnych okresach rozliczeniowych brakujących godzin, co było niezgodne z przepisami § 5 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 kwietnia 2014 r. w sprawie zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, zasad udzielania i rozmiaru zniżek, przyznawania zwolnień od obowiązku realizacji zajęć oraz tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli zatrudnionych w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich i rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych³; [7] niedokumentowania przedstawiania wyników i wniosków ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego radzie Ośrodka, [8] niewystarczającej z punktu widzenia skali prowadzonej działalności bazy lokalowej oraz brakiem pomieszczeń wymaganych § 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2001 r. w sprawie organizacji i zakresu działania rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych⁴ (dalej: „rozporządzenie RODK”), [9] wystawienia rachunków za: [a] dwie opinie sporządzone w sprawach nieletnich w zaniżonej wysokości (łącznie o 32,16 zł); [b] przeprowadzone mediacje dla sądu zlecającego, zamiast na strony mediacji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja i przygotowanie kadrowe do realizacji zadań

1.1. Organizacja i finansowanie prowadzonej działalności

Opis stanu
faktycznego

RODK w Jeleniej Górze działał przy Sądzie Okręgowym w Jeleniej Górze i swym zakresem terytorialnym obejmował obszar właściwości Sądów Rejonowych w Jeleniej Górze, Kamiennej Górze i Lubaniu.

(dowody: akta kontroli str. 208-210)

Kierownik RODK wprowadził uregulowania wewnętrzne określające organizację działalności Ośrodka, tj. *Regulamin pracy*⁵ i *Statut RODK*⁶. Organizacja Ośrodka była zgodna z tymi uregulowaniami. Jak wynika z informacji Prezesa Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze, Sąd nie wprowadzał odrębnych uregulowań wewnętrznych określających organizację działalności Ośrodka, z uwagi na fakt, że § 2 pkt 1 *rozporządzenia RODK* szczegółowo określa jego umiejscowienie w strukturze, tj. „ośrodek działa przy sądzie okręgowym”.

Ośrodek nie był odrębną jednostką budżetową. Dysponentem środków budżetowych w części *Sądy powszechne*, w zakresie rozdziału 80144 – *inne formy kształcenia osobno niewymienione*, obejmującego środki budżetu RODK był Dyrektor Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze. Zadania z zakresu obsługi księgowej Ośrodka wykonywał Oddział Finansowy w Sądzie Okręgowym. W Ośrodku zatrudniony był pracownik administracyjny, zajmujący się bieżącą obsługą spraw Ośrodka.

(dowody: akta kontroli str. 5-25, 150, 208-210)

Plan finansowy RODK opracowywany był w trakcie prac nad projektem planu finansowego wydatków budżetowych Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze⁷. Kierownik Ośrodka w porozumieniu z Dyrektorem Sądu Okręgowego brał udział w tworzeniu projektu planu finansowego wydatków budżetowych dotyczących bieżącej działalności Ośrodka na kolejny rok budżetowy.

³ Dz. Urz. MS z 2014 r., poz. 9.

⁴ Dz. U. Nr 97, poz. 1063 ze zm.

⁵ Wprowadzony 25 maja 2007 r. i aktualizowany 11 grudnia 2013 r.

⁶ Wprowadzony 25 maja 2007 r.

⁷ W części „Sądy Powszechne”, w dziale 801, rozdział 80144 – *inne formy kształcenia osobno nie wymienione*.

Wykonanie planu wydatków RODK w 2013 r. kształtowało się na poziomie 99,9% (wykonane wydatki: 554,9 tys. zł)⁸ oraz 100% w 2014 r. (wykonane wydatki: 615,2 tys. zł)⁹. Wg stanu na dzień 31 marca 2015 r. wykonanie planu wydatków Ośrodka na ten rok kształtowało się na poziomie 20,8% (wykonane wydatki: 145,3 tys. zł)¹⁰.

(dowody: akta kontroli str. 167, 168-169, 170-181, 209-210)

W sporządzanych sprawozdaniach z działalności Ośrodka przekazywanych do Ministerstwa Sprawiedliwości kierownik wskazywał działania niezbędne dla usprawnienia prowadzonej działalności, m.in. w założeniach na 2013 r. i 2014 r. wskazywano na konieczność wzbogacenia Ośrodka w nowe narzędzia do badań oraz wymianę sprzętu komputerowego (założenia te zostały zrealizowane). Kierownik Ośrodka w badanym okresie poza sprawozdaniami sporządzanymi zgodnie z obowiązkiem nałożonymi przez Ministra Sprawiedliwości¹¹ nie opracowywał żadnych innych, dodatkowych analiz zawierających ocenę organizacji i wykonywania zadań przez Ośrodek, gdyż jak wyjaśnił, nie były one wymagane przez organ nadzorczy.

(dowody: akta kontroli str. 188, 54-57, 62, 71-72, 329)

W badanym okresie Ośrodek realizował zlecenia sądów spoza obszaru terytorialnego jego działania. W 2013 roku dotyczyło to łącznie 18 spraw (5,1 % spośród spraw, które wpłynęły), w 2014 r. – 26 spraw (7,4%), natomiast w I kw. 2015 r. – 10 spraw (6,5%). W 36 przypadkach¹² sprawy skierowano do RODK, gdyż: nieletni bądź rodzice przebywali w pobliżu Jeleniej Góry, bądź wnioskowano o badanie w tym Ośrodku. Kierownik Ośrodka wyjaśnił, iż w pozostałych 18 przypadkach¹³ powodem skierowania spraw do Ośrodka był krótszy okres oczekiwania na opinie niż w innych ośrodkach. Dodatkowo podał, iż przedmiotowe działania realizowano bez wiedzy i zgody Ministra Sprawiedliwości. Kierownik RODK poinformował jedynie w 2011 r. Prezesa Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze¹⁴ o tym zjawisku, prosząc o podjęcie interwencji, co skutkowało zmniejszeniem ilości takich spraw kierowanych do RODK¹⁵.

(dowody: akta kontroli str. 198-206)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

⁸ Pierwotny plan wydatków - 535,7 tys. zł, plan po zmianach - 555,2 tys. zł, w tym wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń: pierwotny plan wydatków - 470 tys. zł, plan po zmianach - 488,1 tys. zł (wykonanie - 487,8 tys. zł), wydatki na szkolenia: pierwotny plan wydatków - 3 tys. zł, plan po zmianach - 3,4 tys. zł (wykonanie - 3,4 tys. zł), pozostałe wydatki rzeczowe: pierwotny plan wydatków - 62,7 tys. zł, plan po zmianach: 63,7 tys. zł (wykonanie - 63,7 tys. zł).

⁹ Pierwotny plan wydatków - 581,9 tys. zł, plan po zmianach - 615,2 tys. zł, w tym wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń: pierwotny plan wydatków - 478,2 tys. zł, plan po zmianach - 499,9 tys. zł (wykonanie - 499,9 tys. zł), wydatki na szkolenia: pierwotny plan wydatków - 3 tys. zł, plan po zmianach - 4,3 tys. zł (wykonanie - 4,3 tys. zł), pozostałe wydatki rzeczowe: pierwotny plan wydatków - 100,8 tys. zł, plan po zmianach: 111 tys. zł (wykonanie - 110,9 tys. zł).

¹⁰ Pierwotny plan wydatków - 757,8 tys. zł, plan po zmianach - 760,3 tys. zł, w tym wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń: pierwotny plan wydatków - 506,3 tys. zł, plan po zmianach - 506,3 tys. zł (wykonanie - 145,3 tys. zł), wydatki na szkolenia: pierwotny plan wydatków - 4 tys. zł, plan po zmianach - 4 tys. zł (wykonanie - 0 zł), pozostałe wydatki rzeczowe: pierwotny plan wydatków - 247,5 tys. zł, plan po zmianach: 250 tys. zł (wykonanie - 12,5 tys. zł).

¹¹ Tj. Sprawozdań MS-RODK 25, kwartalnymi podsumowaniami terminowości, corocznymi Sprawozdaniami jakościowymi z działalności RODK, Ankieta dotycząca działań podejmowanych przez kierownika w celu zwiększenia terminowości realizacji zleceń oraz Arkuszem Diagnostycznym opracowanym na potrzeby wizytacji kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku w październiku 2013 r.

¹² 10 w 2013 r., 19 w 2014 r. oraz siedem w I kw. 2015 r.

¹³ 8 w 2013 r., siedem w 2014 r. oraz trzy w I kw. 2015 r.

¹⁴ Pismem z dnia 6 lipca 2011 r., L. dz. 21(RODK)11.

¹⁵ W 2010 r. odsetek takich spraw wynosił 24,2 %, natomiast w I półroczu 2011 r. 24,4 %

1.2. Zatrudnienie w RODK i wymiar czasu pracowników zatrudnionych na stanowiskach pedagogicznych

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie w Ośrodku zatrudniono: pięciu psychologów (w tym kierownik oraz jedna osoba na ½ etatu), dwóch pedagogów (w tym jedna osoba na ½ etatu), lekarza psychiatrę (na ½ etatu) oraz specjalistę ds. administracji. Wykorzystane były wszystkie etaty przyznane RODK na zatrudnienie (łącznie 7,5 etatu).

Wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Ośrodku¹⁶ wynosiła w 2013 r. - 4 500 zł, w 2014 r. - 4 433 zł, a w I kw. 2015 r. - 4 388 zł. Wysokość wynagrodzenia Kierownika wynosiła w tym okresie 7 151 zł, natomiast wysokość przeciętnego wynagrodzenia psychologów kształtowała się na poziomie od 4 662 zł w I kwartale 2015 r. do 4 782 zł w 2014 r., a pedagogów od 4 295 zł w I kwartale 2015 r. do 4 653 zł w 2014 r.¹⁷

(dowody: akta kontroli str. 150, 165)

Kierownik i pracownicy pedagogiczni Ośrodka posiadali wymagane wykształcenie¹⁸, przygotowanie zawodowe oraz doświadczenie do zatrudnienia na swoich stanowiskach określone odpowiednio w § 5 ust. 2 i w § 8 ust. 2 i 3 *rozporządzenia RODK*. Pracownicy Ośrodka zatrudnieni na stanowiskach pedagogicznych nie byli wpisani na listę biegłych sądowych. Psychologowie zatrudnieni w Ośrodku nie byli wpisani na listę psychologów Regionalnej Izby Psychologów, ponieważ nie powołano takiej instytucji na terenie województwa dolnośląskiego. Kierownik Ośrodka ukończył podyplomowy kurs doskonalący w zakresie mediacji rodzinnych i małżeńskich dający podstawę do pełnienia roli mediatora rodzinnego. W badanym okresie badania psychologiczne, pedagogiczne i lekarskie, niezbędne do sporządzania opinii, wykonywane były wyłącznie przez pracowników zatrudnionych w RODK.

(dowody: akta kontroli str. 151-154, 197, 315-317)

Średnie obciążenie pracą związaną z opracowywaniem opinii na zlecenie sądów pracowników pedagogicznych RODK¹⁹ kształtowało się następująco (biorąc pod uwagę liczby zleceń w tych sprawach, które wpłynęły do Ośrodka w poszczególnych latach oraz liczby wydanych przez Ośrodek opinii):

- zlecenia w sprawie sporządzenia opinii skierowane do Ośrodka²⁰: w 2012 r. – 57 spraw, w 2013 r. – 59 spraw, w 2014 r. – 58 spraw.
- wydane opinie²¹: w 2012 r. – 43 opinie, w 2013 r. – 42 opinie, w 2014 r. – 41 opinii.

(dowody: akta kontroli str. 150, 182-183)

Kierownik Ośrodka, pracownicy zatrudnieni na pół etatu (psycholog i pedagog) w latach 2013-2014 oraz jeden z pedagogów w 2013 r. osiągnęli minimalną liczbę opinii wydanych w ciągu roku określoną w części II pkt 2 ust.3 *Standardów*

¹⁶ Uwzględniono wynagrodzenie zasadnicze oraz dodatki stałe: funkcyjny, za warunki pracy, motywacyjny i specjalny. Nie uwzględniono dodatkowego wynagrodzenia rocznego, nagród uznaniowych oraz odpraw emerytalnych.

¹⁷ Średnia wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia psychologów (3,5 et.): w 2013 r. – 4 776 zł, w 2014 r. – 4 782 zł; w I kw. 2015 r. – 4 622 zł; średnia wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pedagogów (1,5 et.): w 2013 r. – 4 601 zł, w 2014 r. – 4 653 zł; w I kw. 2015 r. – 4 295 zł; średnia wysokość miesięcznego wynagrodzenia lekarza psychiatry (zatrudnionego na 0,5 et.) w 2013 r. – 1 022 zł, w 2014 r. – 1 022 zł, w I kw. 2015 r. – 1 022 zł; średnia wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracownika administracyjnego: w 2013 r. – 1 959 zł, w 2014 r. – 2 107 zł, w I kw. 2015 r. – 2 117 zł.

¹⁸ Kierownik oraz psychologowie zatrudnieni w RODK ukończyli wyższe studia magisterskie z zakresu psychologii, natomiast pedagogzy wyższe studia magisterskie z zakresu pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej.

¹⁹ Tj. na 6 etatów, w tym 4,5 etatu psychologów (łącznie z Kierownikiem) oraz 1,5 etatu pedagogów.

²⁰ Do Ośrodka wpłynęło odpowiednio: w 2012 r. – 341 spraw, w 2013 r. – 353 sprawy, w 2014 r. – 350 spraw, w I kw. 2015 r. – 138 spraw.

²¹ Wydano odpowiednio: w 2012 r. 260 opinii, w 2013 r. – 253 opinie, w 2014 r. – 245 opinii, w I kw. 2015 r. 75 opinii. Z tego z udziałem lekarza: w 2012 r. – 61 opinii, w 2014 r. – 53 opinie, w I kw. 2015 r. – 26 opinii.

Opiniowania. Kierownik Ośrodka²² sporządził odpowiednio: 81 opinii w 2013 r. (144,6% minimum) oraz 67 opinii w 2014 r. (119,6%); zatrudnieni na pół etatu: psycholog (A.J.) odpowiednio po 54 opinie (tj. 120% wymaganych), i pedagog M.M. odpowiednio: 45 opinii i 49 opinii (tj. 100% i 108,9% wymaganych); a zatrudniona na pełnym etacie pedagog W.L. 93 opinie w 2013 r., tj. 103,3% wymaganych.

(dowody: akta kontroli str. 184)

Jak wyjaśnił Kierownik RODK do obowiązkowego wymiaru godzin zaliczano czynności takie jak: czytanie akt sprawy i dokonywanie wypisów, wywiady z rodzicami i dziećmi, obserwacje, badania testowe i konsultacje w zespole. Natomiast do pozostałych 16 godzin: opracowywanie wyników badań, konsultacje z instytucjami pomocnymi w opracowaniu opinii oraz pisemne sformułowanie opinii, jak również realizowanie zajęć i czynności związanych z przygotowaniem do zajęć, samokształceniem i doskonaleniem zawodowym. Stanowisko takie Kierownik prezentował także piśmie z lutego 2008 r.²³ opracowanym na wniosek Ministerstwa Sprawiedliwości²⁴, w którym zwrócono się o podanie szczegółowych informacji dotyczących realizowania przez pracowników pedagogicznych ośrodków 40 godzinnego tygodnia pracy, w tym 24 godzinnego tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz stosownie do treści art. 42 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela²⁵. W badanym okresie prowadzona była w RODK dzienna lista obecności, która nie zawierała szczegółowej ewidencji czasu pracy pracowników pedagogicznych. Pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w Ośrodku nie mieli przydzielanych godzin ponadwymiarowych (tj. przekraczających obowiązkowy wymiar godzin zajęć), natomiast Kierownik RODK nie był w kontrolowanym okresie zwolniony z całości lub części z obowiązku realizacji tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć.

(dowody: akta kontroli str. 118-120, 121-126, 325-328)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Trzej (w 2013 r.) i czterej (w 2014 r.) zatrudnieni na pełnym etacie pracownicy Ośrodka nie osiągnęli minimalnej liczby 90 wydanych opinii wymaganej według *Standardów Opiniowania* (część II pkt 2 ust.3). Odpowiednio w 2013 r. i 2014 r. psycholog M.J. sporządził 83 i 80 opinii (tj. 92,2% i 88,9% limitu), psycholog M. K. 75 i 81 opinii (tj. 83,3% i 90% limitu), psycholog B. L. 80 i 82 opinie (tj. 88,9% i 91,1% limitu), a pedagog W. L. w 2014 r. 83 opinie (tj. 92,2% limitu). Kierownik Ośrodka wyjaśnił, że zasadniczą przyczyną takiego zjawiska było występujące w latach 2013-2014 wysokie niestawiennictwo osób wzywanych na badania (na poziomie ok. 30%) co skutkowało tym, iż duża część zaplanowanych badań nie została zrealizowana z przyczyn niezależnych od pracowników. Próba zarejestrowania jeszcze większej ilości badań, w ocenie Kierownika, byłaby niemożliwa do zrealizowania z uwagi na harmonogram pracy poszczególnych pracowników oraz warunki lokalowe ośrodka. Odnosząc się do kwestii możliwości zaplanowania pracy w taki sposób, aby wyrównać te niedobory, z uwagi na to, że byli w tych okresach pracownicy, którzy przekroczyli ten wskaźnik (w tym Kierownik) wyjaśnił, że kwestia stawiennictwa wezwanych na badania jest kwestią „losową”

²² Przy minimalnej liczbie 56 opinii jaka powinna być sporządzona w ciągu roku zgodnie ze Standardami Opiniowania – na podstawie algorytmu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie zasad rozliczania obowiązkowego wymiaru godzin zajęć (...), Dz. Urz. MS z 2014 r., poz. 98, Dz. Urz. MS z 2006 r., nr 3, poz. 76.

²³ Z dnia 21 lutego 2008 r., nr L. dz. 8 (RODK) 08

²⁴ Pismo z dnia 8 lutego 2008 r. nr DSP-VI-0301-2/07

²⁵ Dz. U. z 2012 r. poz. 191 ze zm.

i nigdy nie jest wiadome, kto się stawia na wyznaczony termin badania, w związku, z czym ograniczone są jego możliwości ścisłego zaplanowania i zrealizowania ilości badań i wydanych opinii. W ocenie NIK niestawiennictwo osób, którym wyznaczono badania nie jest wystarczającą przesłanką usprawiedliwienia występującej nieprawidłowości. Do zadań Kierownika należy, bowiem takie organizowanie pracy Ośrodka, aby każdy z pracowników wypełniał w danym roku limity określone *Standardami Opiniowania*. Niewypełnienie tego limitu we wskazanych przypadkach wskazuje, zatem na niedostateczny nadzór i planowanie w tym zakresie. Podkreślić ponadto należy, iż Kierownik RODK wskazywał w sprawozdaniach rocznych przekazywanych do Ministerstwa Sprawiedliwości konieczność monitorowania realizacji obciążenia badaniami poszczególnych pracowników merytorycznych, aby każdy z nich wykonał limit, co najmniej 90 wydanych opinii w ciągu roku, co wskazuje, iż był świadomy występujących nieprawidłowości, a pomimo to nie wprowadził skutecznych działań nadzorczych zmierzających do wypełnienia tego założenia.

(dowody: akta kontroli str. 57, 72, 84, 184, 327-328)

2. W badanym okresie prowadzona w RODK dzienna lista obecności, nie zawierała szczegółowej ewidencji czasu pracy pracowników pedagogicznych, tj. nie wyszczególniono godzin przepracowanych w ramach obowiązkowego wymiaru godzin oraz poza obowiązkowym wymiarem godzin. W ocenie NIK nie pozwalało to na sprawowanie przez Kierownika efektywnego nadzoru w tym zakresie, w tym na ustalenie, czy w przypadku, kiedy plan pracy danego pracownika nie wyczerpywał obowiązkowego tygodniowego wymiaru godzin zajęć, to niewypracowane godziny zajęć uzupełniane były w kolejnych okresach rozliczeniowych²⁶. Kierownik wyjaśnił, że prowadzenie tego rodzaju ewidencji nie było wymagane przez organ nadzorczy, dlatego też rozliczenie tygodniowego czasu pracy pracowników Ośrodka prowadził poprzez potwierdzenia obecności w pracy, odnotowywaniu przeprowadzania badań przez pracowników w terminarzu oraz ocenę terminowości opracowania opinii. Natomiast nie ewidencjonował czasu przypadającego na poszczególne rodzaje sprawowanych przez pracowników czynności podczas prowadzonych obserwacji. Kierownik wskazał, że od 20 kwietnia 2015 r. wprowadził zarządzeniem (po ustnej sugestii przekazanej przez pracownika Ministerstwa Sprawiedliwości przeprowadzającego wizytację sprawdzającą Ośrodka w marcu 2015 r.) tzw. kartę czynności biegłego dokumentującą ilość godzin przeznaczonych przez każdego z biegłych na wykonywanie czynności w ramach realizacji zleceń. W ocenie NIK powyższe wskazuje na niedostateczny nadzór Kierownika w badanym okresie nad organizacją czasu pracy poszczególnych pracowników Ośrodka, w tym wypełnianiu przez pracowników obowiązkowego wymiaru godzin.

(dowody: akta kontroli str. 118-120, 121-126, 325-327, 336-338)

3. Z uwagi na brak szczegółowej dokumentacji czasu pracy, w toku kontroli dokonano wyliczenia szacunkowego²⁷ wymiaru tygodniowego godzin zajęć

²⁶ Stosownie do § 5 rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości w sprawie zasad rozliczania obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, zasad udzielania i rozmiaru zniżek, przyznawania zwolnień od obowiązku realizacji zajęć oraz tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli zatrudnionych w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich i rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych, z dnia 4 kwietnia 2006 r. (Dz. Urz. MS z 2006 r., nr 3, poz. 76) oraz z dnia 8 kwietnia 2014 r. (Dz. Urz. MS z 2014 r., poz. 9).

²⁷ Tygodniowy wymiar zajęć prowadzonych bezpośrednio z nieletnimi (lub na ich rzecz) lub na rzecz ich rodzin został oszacowany dla miesięcy wrzesień 2014 r. i marzec 2015 r. (wyłącznie pełne, pięciodniowe tygodnie pracy), dla poszczególnych pracowników pedagogicznych RODK na podstawie: [1] analizy teczek spraw, do których przeprowadzono badania w tych tygodniach oraz adnotacji zawartych w dokumentach dotyczących przeprowadzenia badań (godziny prowadzenia badań); [2] Schematu czynności psychologa i pedagoga w sprawach nieletnich zamieszczonego z Standardach Opiniowania w RODK z 2005 r., (do szacunków przyjęto także analizę akt sprawy i wypisy w średnim wymiarze: w sprawach nieletnich 1h dla psychologa i 2h dla pedagoga oraz w sprawach rodzinnych po 1h dla psychologa i pedagoga; do szacunków

prowadzonych bezpośrednio z nieletnimi (lub na ich rzecz) lub na rzecz ich rodzin przez pracowników pedagogicznych na podstawie danych za wrzesień 2014 r. i marzec 2015 r. Wyniki wskazują, na nieprzepracowanie przez nich obowiązkowego tygodniowego wymiaru godzin. I tak: Kierownik Ośrodka poświęcał pracy prowadzonej bezpośrednio z klientami RODK od 5,5 godzin do 13,5 godzin w tygodniu, tj. od 36,6% do 90% wymaganego tygodniowego pensum (15 godzin), pracownicy zatrudnieni w pełnym wymiarze od 3,5 godzin do 20 godzin w tygodniu tj. od 14,6% do 83,3% wymaganego tygodniowego pensum (24 godzin), natomiast pracownicy zatrudnieni na pół etatu od 3,5 godzin do 11 godzin w tygodniu, tj. od 29,2% do 91,7% wymaganego tygodniowego pensum (12 godzin). Kierownik RODK wyjaśnił, że przyczyną powyższego było niestawiennictwo osób wzywanych na badania do Ośrodka. Należy jednak wskazać, że niewypracowane godziny nie były bezpośrednio uzupełniane w kolejnych okresach rozliczeniowych. Było to niezgodne z przepisem § 5 ust. 1 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 kwietnia 2014 r. w sprawie zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, zasad udzielania i rozmiaru zniżek, przyznawania zwolnień od obowiązku realizacji zajęć oraz tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli zatrudnionych w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich i rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych²⁸, zgodnie, z którym nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze zajęć w zakładzie lub ośrodku, dla których ustalony plan zajęć nie wyczerpuje tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, zobowiązani są do uzupełnienia niewypracowanych godzin zajęć w kolejnych okresach rozliczeniowych w danym roku szkolnym lub kalendarzowym. Wyjaśniając kwestie sprawowania nadzoru, w sytuacji, kiedy plan pracy danego pracownika nie wyczerpywał obowiązkowego wymiaru zajęć, Kierownik podał, że nie miał wiedzy odnośnie tego, że pracownicy nie wypełniali godzin obowiązkowych, w związku z czym niewypracowane godziny nie były bezpośrednio uzupełniane w kolejnych okresach rozliczeniowych. Odnosząc się do złożonych wyjaśnień NIK wskazuje, iż Kierownik Ośrodka nie prowadził analiz (i dokumentacji) dotyczących rzeczywistego czasu pracy pracowników pedagogicznych, tym samym nie pełnił nadzoru w tym zakresie, co skutkowało nieprzepracowaniem wymaganych tygodniowych godzin pracy.

(dowody: akta kontroli str. 118-120, 121-126, 127-142, 325-327)

1.3. Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników zatrudnionych na stanowiskach pedagogicznych

Opis stanu faktycznego

W badanym okresie pracownicy pedagogiczni Ośrodka podnosili swoje kwalifikacje zawodowe, także w zakresie metodyki przeprowadzania badań diagnostycznych i formułowania ocen. Wszyscy pracownicy pedagogiczni²⁹ uczestniczyli w 2013 r., w co najmniej dwóch, a w 2014 r. trzech szkoleniach. W I kwartale 2015 r. nie przeprowadzano szkoleń.

Kierownik RODK podał, że ustalając szkolenia dla poszczególnych pracowników kierował się zgłaszanym przez nich ustnie zapotrzebowaniem oraz ich przydatnością do podnoszenia jakości pracy opiniodawczej Ośrodka. Organizacja procesu szkolenia pracowników RODK przeprowadzana była na podstawie opracowanych na początku każdego roku planów nadzoru pedagogicznego. W okresie sporządzania planów nadzoru pedagogicznego

przyjęto także konsultacje w zespole w średnim wymiarze: w sprawach nieletnich 0,5h dla psychologa i pedagoga oraz w sprawach rodzinnych 1h dla psychologa i pedagoga).

²⁸ Dz. Urz. MS z dnia 8 kwietnia 2014 r. poz. 98.

²⁹ Wszyscy pracownicy Ośrodka uczestniczyli m.in. w szkoleniu pn. „Diagnoza kliniczna zaburzeń osobowości jako metody psychologicznej w orzecznictwie sądowym”, „Ocena kompetencji wychowawczych rodziców w sytuacji konfliktu o uregulowanie kontaktów z dziećmi”, „Zaburzenia psychiczne spowodowane środkami psychoaktywnymi – diagnoza i terapia”.

planował określoną na dany rok ilość szkoleń merytorycznych konfrontując ich ilość z kwotą zaplanowaną w planie wydatków budżetowych. W 2013 r. na szkolenia wydatkowano 3,4 tys. zł (tj. wykonanie na poziomie 100% planu³⁰), w 2014 r. wydatkowano 4,3 tys. zł (tj. wykonanie na poziomie 100% planu). W 2015 r. wydatki na szkolenia zaplanowano w kwocie 4 tys. zł.

(dowody: akta kontroli str.155-164, 167, 188)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

1.4. Wykonywanie przez kierownika RODK zadań w zakresie nadzoru nad pracownikami pedagogicznymi

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie w RODK nie obowiązywały wewnętrzne uregulowania określające organizację nadzoru pedagogicznego. Kierownik Ośrodka wyjaśnił, że w jego ocenie, w stosunku do rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych nie ma aktów prawnych odnośnie sprawowania takiego nadzoru, a wśród ogólnych zadań określanych w *rozporządzeniu RODK* występuje jedynie zapis, iż kierownik sprawuje wewnętrzny nadzór pedagogiczny, w tym dokonuje oceny pracowników pedagogicznych. Kierownik RODK nie otrzymywał wytycznych i wskazówek z Ministerstwa Sprawiedliwości odnośnie sposobu sprawowania nadzoru pedagogicznego. Wyjaśnił także, że wszelkie dokumenty służące do sprawowania wewnętrznego nadzoru pedagogicznego (plany nadzoru, arkusze hospitacji) tworzone były przez niego w oparciu o wymagania nakładane przez Ministerstwo Sprawiedliwości w zakresie terminowości i poprawności merytorycznej wydawanych opinii. Nadmieniał, że podczas licznych konferencji i szkoleń (zwłaszcza w latach 2007-2012) sugerowano, aby kierownicy ośrodków posilkowali się *rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego*³¹ (dalej: „*rozporządzenie w sprawie nadzoru pedagogicznego*”), wykorzystując wymagania określone w tym akcie prawnym dla poradni psychologiczno-pedagogicznych i dostosowując je do specyfiki pracy diagnostyczno-opiniotwórczej w rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych.

(dowody: akta kontroli str. 191-193)

Kierownik Ośrodka sporządził Plany Nadzoru Pedagogicznego na lata 2013, 2014 i 2015, zawierające informacje na temat przedmiotu ewaluacji wewnętrznej. Celem ewaluacji wewnętrznej było dostarczenie informacji o stopniu spełniania wymagań w wybranych obszarach działalności RODK. I tak:

- w zakresie opiniowania: [1] zgodność wniosków z tezą sądową, [2] spójność wniosków opinii z uzasadnieniem, [3] zgodność protokołów z badaniami ze Standardami Opiniowania, [4] istnienie opracowanych narzędzi badawczych, [5] terminowość opracowania opinii;

- w zakresie obserwacji badań: [1] stosunek biegłych do osób badanych, [2] stosowanie zasady ochrony małoletnich, [3] rzetelność w postępowaniu diagnostycznym;

- w zakresie aktywności pracowników pedagogicznych: [1] aktywność w posiedzeniach zespołów diagnostycznych, udział w dyskusjach merytorycznych, [2] aktywność w sferze samokształcenia, [3] inicjatywa w proponowaniu szkoleń.

Plany nadzoru zawierały także tematykę kontroli działania RODK obejmującą: [1] ocenę jakości diagnozowania i opiniowania, [2] analizę dokumentacji znajdującej się w Ośrodku dotyczącą organizowania, prowadzenia i protokolowania

³⁰ Po zmianach.

³¹ Dz. U. z 2009 r. Nr 168, poz. 1324.

przeprowadzonych badań diagnostycznych, poradnictwa i mediacji, [3] analizę dyscypliny pracy i terminowości sporządzanych opinii, [4] analizę i ocenę efektów działalności diagnostyczno-opiniotwórczej, poradnianej i mediacyjnej, [5] ocenę aktywności pracowników pedagogicznych w zakresie samokształcenia i doskonalenia zawodowego, [6] udzielanie pomocy pracownikom pedagogicznym w wykonywaniu ich zadań diagnostyczno-opiniotwórczych, poradnianych i mediacyjnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił, że opracowując plany nadzoru pedagogicznego przyjął założenie, że zadania wynikające z ewaluacji i kontroli będzie realizował przy wykorzystaniu opracowanych arkuszy hospitacji, raz w roku dla każdego pracownika merytorycznego. Roczny plan takich hospitacji każdorazowo był przedstawiony w planie nadzoru pedagogicznego w części dotyczącej terminów prowadzonej przez Kierownika kontroli. Terminy ewaluacji wewnętrznej były dla Kierownika tożsame z zaplanowanymi terminami kontroli pracowników, albowiem przyjął, że wykonanie tych zadań będzie oceniał łącznie na podstawie arkuszy hospitacji.

(dowody: akta kontroli str. 233-244, 245-268, 323-325)

W latach 2013-2014 Kierownik Ośrodka przeprowadził dwukrotnie hospitacje wszystkich pracowników pedagogicznych (opartych na analizie trzech wybranych losowo spraw, w których załatwieniu uczestniczyli pracownicy - jednej w sprawie nieletniego, jednej opiekuńczej i jednej rozwodowej). Oceny przedstawione w arkuszach hospitacji były pozytywne³².

(dowody: akta kontroli str. 233-244, 245-268)

Treść planów nadzoru w poszczególnych latach badanego okresu była w częściach dotyczących ewaluacji wewnętrznej, kontroli i planowanych narad tożsama. Różnice w poszczególnych, kolejnych planach ograniczały się jedynie do określenia terminów kontroli oraz planowanej tematyki szkoleń organizowanych dla pracowników. Kierownik RODK wyjaśnił, że wynikało to z powtarzalności zadań, z jakimi ma styczność Ośrodek, polegającej generalnie na opiniowaniu spraw nieletnich bądź rodzinnych.

(dowody: akta kontroli str. 233-244, 325)

Kierownik Ośrodka wyjaśnił ponadto, że kontrolę pracowników, aczkolwiek nieudokumentowaną prowadził nieustannie, co polegało na całościowej obserwacji podejmowanych przez nich czynności w ramach świadczonej pracy. Podał, iż w szczególności czytał każdą ze sporządzanych przez nich opinii i dokonywał ewentualnych korekt przed jej podpisaniem. Działania nadzorcze sprowadzały się także do sporządzania zestawień liczbowych wymaganych przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

(dowody: akta kontroli str. 191-193, 323-324)

W Ośrodku funkcjonowała rada Ośrodka, jednakże nie opracowano jej regulaminu. Kierownik wyjaśnił, że organy nadzorcze nie zobowiązywały go do ustanowienia regulaminu rady, a jedynie do przeprowadzania posiedzeń takiego organu i protokolowania ich przebiegu, w związku, z czym nie uznał za konieczne wprowadzenie szczegółowych uregulowań wewnętrznych. Na niektóre z posiedzeń rady zapraszano sędziów z sądów zlecających badania w RODK, celem podsumowania i omówienia zasad dalszej współpracy. Posiedzenia rady (zgodnie z planami nadzoru) poświęcano w całości omawianiu spraw organizacyjnych i merytorycznych RODK, a w szczególności: [1] sprawozdawczości, [2] omówieniu zaleceń Ministerstwa Sprawiedliwości, [3] omówieniu bieżących spraw

³² W arkuszach odniesiono się do elementów związanych z hospitacją, czyli związanych ze prawidłowością skontrolowanych spraw. Dokonując oceny hospitacyjnej Kierownik ocenia całokształt działalności pracownika, co określa ewaluacja.

organizacyjnych, [4] omówieniu posiedzeń rozszerzonych zespołów diagnostycznych (w ramach RODK), [5] szkoleń tematycznych.

(dowody: akta kontroli str. 185-186, 193, 233-244, 328)

Posiedzenia rady Ośrodka, z których cztery miały miejsce w 2013 r., trzy w 2014 r. oraz jedno w I kwartale 2015 r., były protokołowane. Przedmiotem obrad rady było m.in. omawianie wyników pracy Ośrodka za mijający okres, zatwierdzanie planu pracy oraz planów nadzoru pedagogicznego, planowanie szkolenia, zatwierdzenia planów urlopu, omawianie wyników kontroli i wizytacji zewnętrznych, sprawy bieżące funkcjonowania Ośrodka. W żadnym z protokołów nie odnotowano jednak, że Kierownik RODK przedstawił sprawozdania z realizacji planów nadzoru pedagogicznego, w tym wyników i wniosków ze sprawowanego nadzoru.

(dowody: akta kontroli str. 185-186)

W kontrolowanym okresie w stosunku do pracowników nie prowadzono postępowań dyscyplinarnych w związku z nierzetelnym wykonywaniem zadań dotyczących przeprowadzania badań diagnostycznych oraz sporządzania na ich podstawie opinii na zlecenie sądu, co potwierdza pozytywna ocena pracowników pedagogicznych RODK

(dowody: akta kontroli str. 193, 277-297)

Poza wymienionymi wyżej arkuszami hospitacji realizowanymi w ramach nadzoru pedagogicznego, Kierownik w badanym okresie dokonał jednokrotnej okresowej (raz na pięć lat) oceny pracy wszystkich pracowników pedagogicznych³³ na podstawie przyjętych w kwietniu 2012 r. *Kryteriów oceniania pracowników pedagogicznych w Rodzinnym Ośrodku Diagnostyczno-Konsultacyjnym w Jeleniej Górze*. Przy dokonywaniu ocen pracy przestrzegane były uregulowania wewnętrzne oraz przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 września 2013 r. *w sprawie kryteriów i trybu dokonywania oceny pracy nauczycieli zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich oraz rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych, trybu postępowania odwoławczego oraz składu i sposobu powoływania zespołu oceniającego*³⁴. Oceny pracowników pedagogicznych dokonano w jednym przypadku na wniosek pracownika, w pozostałych przypadkach były to działania podejmowane przez Kierownika RODK. Nie oceniono negatywnie żadnego z pracowników pedagogicznych, a z treści uzasadnienia wynikały podstawy do sformułowania oceny.

(dowody: akta kontroli str. 193, 269-275, 276-294)

Ustalona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Kierownik Ośrodka nie dokumentował przedstawiania radzie Ośrodka wyników i wniosków ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego. Treść protokołów posiedzeń rady RODK w Jeleniej Górze z lat 2013-2015 (I kwartał) nie potwierdza by przedstawiono pracownikom wyniki i wnioski ze sprawowanego w danym okresie nadzoru pedagogicznego, czego wymaga § 22 *rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego*. Kierownik Ośrodka wyjaśnił, że każdorazowo na pierwszych w danym roku posiedzeniach rady, przedstawiał zebrany pracownikom podsumowanie wyników pracy w roku minionym. Nie zostało to zaprotokołowane, ponieważ osoby sporządzające protokół koncentrowały się na protokołowaniu innych ważnych aspektów działalności Ośrodka poruszanych w trakcie posiedzenia rady. W ocenie NIK przedstawianie pracownikom wyników i wniosków

³³ W 2013 r. dokonano oceny jednego pracownika (psychologa), w 2014 r. dokonano oceny pięciu pracowników (czterech psychologów i dwóch pedagogów).

³⁴ Dz. U. z 2013 r. poz. 1327.

ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego powinno znaleźć swoje odzwierciedlenie w treści protokołów dokumentujących posiedzenia rady Ośrodka.

(dowody: akta kontroli str. 185-186, 187, 323-325)

Uwaga dotycząca
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, iż praca rady RODK nie była uregulowana przepisami wewnętrznymi. W ocenie Izby zasadnym byłoby wprowadzenie takich uregulowań, co zapewniłoby przejrzystość działania tego organu.

1.5. Zapewnienie odpowiednich warunków lokalowych do prowadzenia działalności

Opis stanu
faktycznego

Pomieszczenia, w których znajdował się Ośrodek znajdowały się w lokalu nr 4 (o powierzchni 124 m²) kamienicy położonej przy ul. Mickiewicza 1 w Jeleniej Górze. Nieruchomość ta stanowiła własność Skarbu Państwa, będącą w trwałym zarządzie Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze, ustanowionym decyzją Prezydenta Miasta Jeleniej Góry z dnia 8 lipca 2002 r.³⁵

W wyniku przeprowadzonych oględzin ustalono, że w zajmowanym przez Ośrodek lokalu znajdowało się dziewięć pomieszczeń, w tym: korytarz służący jako poczekania, trzy gabinety wyposażone w narzędzia i techniki do badań diagnostycznych wraz z podręcznikami³⁶, sekretariat z wyposażeniem technicznym, zaplecze sanitarne i socjalne (kuchnia z magazynkiem, toaleta i łazienka z toaletą). Stan pomieszczeń i ich wyposażenia nie wzbudzał zastrzeżeń.

Kierownik RODK oświadczył, że liczba gabinetów, jakimi dysponuje Ośrodek jest niewystarczająca, ponieważ Ośrodek zatrudnia siedmiu pracowników pedagogicznych i psychiatrę. Stopień skomplikowania niektórych spraw przekładał się na zwiększoną ilość godzin badań, jaką trzeba im poświęcić, co skutkowało oczekiwaniem klientów zarejestrowanych na późniejsze godziny na zwolnienie gabinetów przez osoby badane na godzinę wcześniejszą.

Kierownik Ośrodka zwrócił się w dniu 30 grudnia 2014 r. do Dyrektora Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z prośbą o rozważenie możliwości zakupu dodatkowego lokalu dla potrzeb Ośrodka, jednakże nie otrzymał do czasu zakończenia kontroli odpowiedzi w tej sprawie. Z informacji pozyskanych w toku prowadzonej kontroli³⁷ od Prezesa Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze wynikało, iż wystąpi on z wnioskiem do Ministra Sprawiedliwości o rozważenie możliwości zwiększenia bazy lokalowej RODK poprzez zakup wnioskowanego lokalu, co pozwoli na płynne planowanie i przeprowadzanie badań w warunkach zgodnych z wymogami diagnostyki psychologicznej oraz umożliwi prowadzenie mediacji i stworzy warunki głębszej i szerszej współpracy pracowników w celu omawiania trudniejszych spraw. Informację o potrzebie poprawy bazy lokalowej RODK Kierownik Ośrodka zawarł także w „Sprawozdaniu jakościowym z działalności RODK w Jeleniej Górze w 2014r.”, kierowanym do Ministerstwa Sprawiedliwości³⁸.

(dowody: akta kontroli str. 56-57, 99, 210, 223-225, 226-228, 229-230)

Ustalona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

³⁵ Nr G.VI.T.72244/329/2002/10.

³⁶ W tym gabinet kierownika wyposażony w fotele i stół konferencyjny oraz duży gabinet/pomieszczenie z zestawem wypoczynkowym i zabawkami dla dzieci – służący także m.in. do prowadzenia obserwacji, wszystkie gabinety wykorzystywane były do prowadzenia badań.

³⁷ W trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.).

³⁸ Przy piśmie z dnia 12 lutego 2015 r. nr L. dz. 8 (RODK) 15

W Ośrodku brakowało dedykowanych³⁹ pomieszczeń zapewniających możliwość obserwacji zachowania osób badanych dla dorosłych i dzieci oraz gabinetu do badań lekarskich, wymaganych § 9 ust. 2 i 5 *rozporządzenia RODK*. Kierownik RODK wyjaśnił, iż jest w tym zakresie uzależniony od Sądu Okręgowego. Podniósł, iż w 2014 roku występował do Dyrektora Sądu Okręgowego z wnioskiem o poprawienie bazy lokalowej Ośrodka jednakże do tej pory nie uzyskał odpowiedzi, czy prośba zostanie rozpatrzona. Kierownik wskazał także, że brak dedykowanych pomieszczeń do obserwacji oraz gabinetu lekarskiego nie uniemożliwia realizacji zadań Ośrodka. Do obserwacji klientów RODK wykorzystywane były poczekalnie i dostępne pomieszczenia, w tym duże pomieszczenie wyposażone w zestaw wypoczynkowy i zabawki dla dzieci, natomiast lekarz zatrudniony w Ośrodku jest lekarzem psychiatrą i wykorzystuje do swoich badań jeden z gabinetów psychologa/pedagoga, co jest, w ocenie Kierownika wystarczające.

(dowody: akta kontroli str. 210, 226-228, 229-230, 328-329)

1.6. Realizacja wniosków (zaleceń) sformułowanych w wyniku przeprowadzonych kontroli (wizytacji, lustracji) oraz audytów wewnętrznych lub zewnętrznych dotyczących organizacji i sposobu funkcjonowania ośrodka

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą wizytator Departamentu Sądów, Organizacji i Analiz Ministerstwa Sprawiedliwości w dniach 22-25 października 2013 r. przeprowadził kompleksową wizytację RODK. W jej toku weryfikowano m.in. prawidłowość organizacji pracy i zarządzania Ośrodkiem w latach 2010-2013. W wyniku wizytacji wydano następujące zalecenia w zakresie organizacji i funkcjonowania Ośrodka: [1] założenie oddzielnych dokumentów, tj. kontrolki wezwań sądowych oraz zeszytu delegacji, [2] zakupienie i zaprowadzenie odpowiedniego dziennika korespondencyjnego; [3] odnotowywanie w księdze protokołów posiedzenia rad szkoleniowych; [4] uaktualnienie regulaminu pracy RODK; [5] opracowanie regulaminu typowania i przyznawania nagród nauczycielom zatrudnionym w RODK; [6] opracowanie regulaminu udzielania pomocy zdrowotnej dla nauczycieli zatrudnionych w RODK; [7] uaktualnienie regulaminu przyznawania dodatku motywacyjnego; [8] uporządkowanie i numerowanie wszystkich dokumentów wchodzących w skład akt osobowych pracowników; [9] przyznawanie Nagrody Kierownika w oparciu o zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 2013 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli zatrudnionych w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich i rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych⁴⁰ oraz kryteria obowiązujące w Ośrodku; [10] podjęcie działań w celu ograniczenia niestawiennictwa osób wezwanych na badania; [11] dokonanie archiwizacji dokumentacji Ośrodka w oparciu o obowiązujące przepisy w porozumieniu z archiwum Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze; [12] podejmowanie w dalszym ciągu działań w zakresie poprawy stanu bazy lokalowej i wyremontowania klatki schodowej. Kierownik poinformował w wyznaczonych terminach o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych, a wizytator przeprowadził dwie lustracje oceniające realizację wydanych zaleceń (w dniach 3-4 lipca 2014 r. oraz 18-19 marca 2015 r.). Realizację wszystkich zaleceń potwierdzono w piśmie Dyrektora Departamentu Sądów, Organizacji i Analiz Wymiaru Sprawiedliwości w Ministerstwie Sprawiedliwości z dnia 30 marca 2015 r.

(dowody: akta kontroli str. 318-320, 321-322)

³⁹ Tj. przeznaczone wyłącznie do prowadzenia obserwacji oraz wyposażone w infrastrukturę ułatwiającą taką obserwację, np. tzw. lustro weneckie.

⁴⁰ Dz. Urz. MS z 2013 r. poz. 226.

Kierownik RODK został oceniony⁴¹ wyróżniająco przez Ministra Sprawiedliwości w dniu 29 kwietnia 2014 r. Ocenę sformułowano m.in. na podstawie nadzoru nad placówką prowadzonej przez pracowników Ministerstwa. W uzasadnieniu opinii stwierdzono m.in., iż Kierownik posiada stosowne kwalifikacje zawodowe do zajmowania stanowiska psychologa oraz do pełnienia funkcji Kierownika RODK, prawidłowo organizuje pracę placówki, rzetelnie i starannie wykonuje powierzone obowiązki, umiejętnie zarządza zespołem pracowników oraz z dużym zaangażowaniem realizuje zadania diagnostyczno-opiniotwórcze i mediacyjne. W opracowaniu oceny Minister oparł się także na opinii: dyrektora Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze; wizytatora ds. rodzinnych i nieletnich; sędziego Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze, rady Ośrodka oraz przedstawiciela zakładowej organizacji związkowej, którzy wysoko ocenili sposób wykonywania funkcji przez Kierownika.

(dowody: akta kontroli str. 295-297)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Ośrodka w zakresie organizacji i przygotowania kadrowego do realizacji zadań. Wpływ na tę ocenę miały w szczególności skala i zakres stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości polegających na niedostatecznym nadzorze w zakresie rozliczania czasu pracy pracowników pedagogicznych Ośrodka poprzez nieprowadzenie w Ośrodku dokumentacji dotyczącej rozliczania/ewidencji czasu pracy w ramach obowiązkowego tygodniowego wymiaru zajęć. Prowadziło to do niewypracowania przez pracowników RODK pensum w ramach obowiązkowego wymiaru godzin oraz niezapełnienia w kolejnych okresach rozliczeniowych brakujących godzin.

2. Prawidłowość i rzetelność realizowanych zadań

2.1. Zakres zadań realizowanych przez RODK

Opis stanu
faktycznego

W latach 2013-2015 (I kwartał), realizując zadania określone w § 14 pkt 1 *rozporządzenia RODK*, Ośrodek wydał na zlecenie sądu po przeprowadzeniu badań psychologicznych, pedagogicznych lub lekarskich ogółem 578 opinii, z tego w 2013 r. – 256 opinii (spadek w porównaniu do 2012 r. o 4,5%⁴²), w 2014 r. – 240 opinii (spadek w porównaniu do 2013 r. o 6,3%), a w I kwartale 2015 r. – 82 opinie. Wśród opinii wydanych w 2013 r. 75 dotyczyło postępowań w sprawach nieletnich⁴³ (29,3% ogółu opinii wydanych w tym roku), 113 dotyczyło spraw opiekuńczych (44,1% ogółu), a 68 spraw o rozwód (26,6% ogółu). Natomiast w 2014 r. liczba opinii w sprawach nieletnich pozostała na zbliżonej ilości 74 opinii (30,8% ogółu opinii wydanych w tym roku), zaś w sprawach opiekuńczych sporządzono 109 opinii (45,4%), a w sprawach rozwodowych 56 opinii (23,3%)⁴⁴. W I kwartale 2015 r., 32 opinii dotyczyło spraw nieletnich (39,0% ogółu opinii

⁴¹ Na podstawie § 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 września 2013 r. w sprawie kryteriów i trybu dokonywania oceny pracy nauczycieli zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich oraz rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych, trybu postępowania odwoławczego oraz składu i sposobu powoływania zespołu oceniającego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1327)

⁴² W 2012 r. sporządzono 268 opinii, z których 102 sporządzono w sprawach nieletnich, 113 w sprawach opiekuńczych, 52 w sprawach rozwodowych o 1 w sprawie separacji.

⁴³ Na podstawie art. 25 ustawy o postępowaniu, tj. w razie potrzeby uzyskania kompleksowej diagnozy osobowości nieletniego, wymagającej wiedzy pedagogicznej, psychologicznej lub medycznej, oraz określenia właściwych kierunków oddziaływania na nieletniego, bądź przed wydaniem orzeczenia o umieszczeniu nieletniego w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, podmiocie leczniczym niebędącym przedsiębiorcą, domu pomocy społecznej.

⁴⁴ Dodatkowo sporządzono jedną opinię po przeprowadzonych badaniach w innej cywilnej sprawie.

wydanych w tym okresie), 29 dotyczyło spraw opiekuńczych (35,6% ogółu opinii), a 21 spraw rozwodowych (25,6% ogółu opinii).

(dowody: akta kontroli str.375-384)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2. Prawdliwość prowadzenia wymaganych ewidencji, dokumentacji poszczególnych spraw oraz sporządzania sprawozdań z realizacji zadań

Opis stanu
faktycznego

W RODK prowadzono wymagane §12 ust. 1 *rozporządzenia RODK* ewidencje: [1] wykaz spraw zleconych ośrodkowi przez sąd (pkt 1), [2] kontrolkę wezwań sądowych (pkt 2), [3] terminarz zajęć w ośrodku (pkt 3), [4] książkę pokwitowań i pism przekazywanych sądom bez pośrednictwa poczty (pkt 5), [5] alfabetyczny wykaz osób badanych (pkt 8) oraz [6] teczki spraw kierowanych do ośrodka (pkt 9). W Ośrodku nie prowadzono wymaganej regulacjami zawartymi w §12 ust. 7 ww. *rozporządzenia* książki przychodu i rozchodu znaczków pocztowych, z uwagi na wysyłanie poczty przez Biuro Podawcze Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze.

W prowadzonych teczkach spraw kierowanych do ośrodka zawarto wymagane przepisami § 12 ust. 2 *rozporządzenia RODK*: numer ewidencyjny ośrodka, sygnaturę akt sądowych, dane personalne osób, protokoły działań merytorycznych, w szczególności przeprowadzonych wywiadów, testów, obserwacji, porad, mediacji i innych, kopie sporządzonych opinii i rachunków wystawionych za ich prowadzenie. Sprawozdania półroczne i roczne za lata 2013-2014 z działalności RODK (MS-RODK-25) przekazywano w terminie, tj. do 20 dnia kalendarzowego po okresie sprawozdawczym, którego dotyczą⁴⁵. Dodatkowo, w terminie przekazywano do Ministerstwa Sprawiedliwości sprawozdania kwartalne dot. terminowości realizacji zadań.

Zgodnie ze stanem faktycznym przedstawiono w przedmiotowych sprawozdaniach dane dotyczące: zatrudnienia w ośrodku zawarte w Dziale 1 sprawozdania, w zakresie posiadanych etatów na zatrudnienie i ich struktury oraz faktycznej wielkości zatrudnienia, wezwań osób badających do sądu w celu uzupełniania opinii (Dział 3) oraz liczby osób przebadanych (Dział 4).

(dowody: akta kontroli str.360-374, 375-384)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W prowadzonym w Ośrodku *Dzienniku korespondencji*⁴⁶, nie odnotowywano wpływu zawiadomień kierowanych do osób wskazanych w zleceniu sądu o badaniach, jak też informacji kierowanej do sądu o przyczynach nieodbycia się badania przy zwrocie akt. Dodatkowo w *Książce ewidencji spraw*⁴⁷, nie odnotowywano wszystkich spraw zleconych do realizacji Ośrodkowi przez sąd, lecz jedynie te sprawy, w których wydano opinie. Nie uwzględniano w tej ewidencji spraw zwróconych sądowi zlecającemu. Kierownik RODK wyjaśnił, iż przyjęte ewidencjonowanie spraw i pism wypełniały postanowienia wynikające z *rozporządzenia*. Nie było to kwestionowane podczas kontroli prowadzonych przez organy nadzorcze wizytatorów Ministerstwa Sprawiedliwości (4 kontrole w okresie 2013-2015 I kwartał). Po uwagach kontrolerów ww. praktyka zostanie zaniechana.

⁴⁵ Za I półrocze 2013 r. wystane dnia 5 lipca 2013 r., za 2013 rok w dniu 17 stycznia 2014 r., a za I półrocze 2014 r. wystane dnia 11 lipca 2014 r., za 2014 rok w dniu 19 stycznia 2015 r.

⁴⁶ Wymagany regulacjami § 12 ust. 1 pkt 4 *rozporządzenia RODK*.

⁴⁷ Wymaganej §12 ust.1 pkt 6 *rozporządzenia RODK*

(dowody: akta kontroli str.361-374, 394-395)

2. W sprawozdaniach z działalności RODK, zamiast wykazywać liczbę opinii wydanych w danym okresie sprawozdawczym (w sprawozdaniu w: Dziale 2 *Ewidencja spraw i opiniowanie*; Dziale 6.1 *Czas oczekiwania zlecniodawcy na opinię (od daty wpływu do ośrodka do daty wysłania opinii)*; Dziale 6.2 *Czas oczekiwania zlecniodawcy na opinię (od daty zakończenia badań do daty wysłania opinii)*; Dziale 6.3 *Terminowość realizacji badań*) przedstawiano liczbę przeprowadzonych badań w okresie sprawozdawczym, co nie jest tożsame i wskazuje na nierzetelność sprawozdania w tych działach. I tak: w I półroczu 2013 r. wydano 133 opinie, a wykazano 130 opinii, w roku 2013 wydano 253 opinie, a wykazano 256 opinii, w I półroczu 2014 r. wydano 127 opinii a wykazano 118 opinii, w roku 2014 wydano 245 opinii, a wykazano 240 opinii. Kierownik RODK wyjaśnił, iż praktykę wykazywania w sprawozdaniu MS-RODK-25 spraw, w których badanie odbyło się w roku sprawozdawczym, kontynuowano wedle praktyki stosowanej przez mojego poprzednika (objęcie stanowiska w październiku 2006 r.). Nie było to kwestionowane podczas kontroli prowadzonych przez organy nadzorcze wizytatorów Ministerstwa Sprawiedliwości.

(dowody: akta kontroli str.353-359, 361-374)

3. W okresie objętym kontrolą w RODK nierzetelnie sporządzano sprawozdania. Podstawą dokonywania w nich stosownych zapisów dotyczących wydanych opinii były bowiem przewidywane, a nie rzeczywiste, daty ich wydania. Skutkowało to wykazaniem jako terminowe opinii (w Dziale 6.1, 6.2, 6.3), gdy nie była znana w każdym przypadku data wysłania opinii z uwagi na czas na ich opracowania. I tak wśród wykazanych w sprawozdaniu za:

a) I półrocze 2013 r. wykazano terminowość siedmiu opinii⁴⁸, które wysłano od czterech do 19 dni po dacie wysłania sprawozdania;

b) Rok 2013, wykazano terminowość trzech opinii⁴⁹, które wysłano od trzech do 32 dni po dacie wysłania sprawozdania;

c) I półrocze 2014 r. wykazano terminowość czterech opinii⁵⁰, które wysłano od trzech do 17 dni po dacie wysłania sprawozdania;

d) Rok 2014 wykazano terminowość dwóch opinii⁵¹, które wysłano od czterech do siedmiu dni po dacie wysłania sprawozdania.

Kierownik RODK wyjaśnił, że miał ustne deklaracje osób sporządzających opinie w niezakończonych sprawach, że opinia zostanie przez niesporządzoną w terminie do 60 dni od dnia wpływu akt⁵². Podobną deklarację otrzymywał w sprawie dotrzymania terminu 14 bądź 30 dniowego terminu na wysłanie opinii od dnia przeprowadzenia badania. Wspomniane deklaracje były dotrzymywane przez osoby sporządzające opinie, a deklarowano terminowość była dotrzymywana.

(dowody: akta kontroli str.353-359, 538)

4. W sprawozdaniach RODK zawyżało ilość wydawanych opinii, zaliczając do nich opinie, w przypadku których nie były przeprowadzane badania diagnostyczne (tak zwane opinie uzupełniające). Zgodnie z regulacją zawartą w § 10 ust. 3 i 4 oraz § 11 ust. 1 *rozporządzenia RODK*, warunkiem koniecznym do wydania opinii, jest przeprowadzenie badania po stawiennictwie osób wyznaczonych przez sąd. RODK wykazał w sprawozdaniach MS-RODK-25, jedną opinię uzupełniającą sporządzoną

⁴⁸ Data wysłania sprawozdania 5 lipca 2013 r., a opinie nr: 119/13, 124/13 wysłane 9 lipca; 121/13 wysłana 11 lipca; 125/13 wysłana 12 lipca; 130/13 wysłana 16 lipca, 127/13 wysłana 17 lipca, 129/13 wysłana 24 lipca.

⁴⁹ Data wysłania sprawozdania 17 stycznia 2014 r., a opinie nr: 253/13 wysłano 20 stycznia, 254/13 wysłano 22 stycznia; 255/13 wysłano 18 lutego.

⁵⁰ Data wysłania sprawozdania 11 lipiec 2014 r., a opinie nr: 112/14 wysłano 14 lipca; 114/14 wysłano 16 lipca; 115/14 wysłano 23 lipca; 117/14 wysłano 29 lipca.

⁵¹ Data wysłania sprawozdania 19 stycznia 2015 r., a opinie nr: 237/14 wysłano 23 stycznia; 239/14 wysłano 26 stycznia.

⁵² Dane w tabeli 6.1 i 6.3 sprawozdania.

w 2013 r., dwie sporządzone w 2014 r., a w sprawozdaniu dot. terminowości za I kwartał 2015 r. dwie opinie uzupełniające⁵³. Kierownik RODK wyjaśnił, iż konieczność zapoznania się przez pracowników z aktami sprawy oraz sporządzenia pisemnej odpowiedzi do sądu (czasami długotrwałej – do 2 dni roboczych), skutkowało uwzględnieniem ww. opinii uzupełniających w ewidencji przeprowadzonych opinii. Po uwagach kontrolerów, ww. praktyka zostanie zaniechana.

(dowody: akta kontroli str.375-364, 410-411)

5. W sprawozdaniach MS-RODK-25 nie wykazywano przeprowadzonych mediacji w sprawach cywilnych (11 mediacji w 2013 r. i 15 mediacji w 2014 r.) przez posiadającego uprawnienia biegłego mediatora – Kierownika RODK. Kierownik Ośrodka wyjaśnił, że przeprowadzone mediacje nie zostały wykazane w sprawozdaniach, ponieważ były zlecane imiennie, a za zgodą przełożonych mogły być wykonywane na terenie RODK. O fakcie przeprowadzenia mediacji informowane były organy dokonujące wizytacji Ośrodka w latach 2013-2014. W ocenie NIK, fakt zlecenia mediacji na pracownika RODK, przekazania wezwania dla uczestników mediacji przez biuro podawcze Sądu Okręgowego (tj. w sposób przewidziany dla pism z RODK), przeprowadzenia mediacji w siedzibie RODK (na podstawie upoważnienia wydanego na Kierownika RODK), podpisanie protokołu z mediacji oraz rachunku za mediację przez psychologa RODK, wskazują, iż ww. mediacji nie wykazano w sprawozdaniach MS-RODK-25 niezgodnie ze stanem faktycznym.

(dowody: akta kontroli str.396, 361-374, 397-399)

6. RODK posługuje się pieczęcią niezgodną ze wzorem określonym w § 12 ust. 3 rozporządzenia RODK, tj. <Sąd Okręgowy Rodzinny Ośrodek Diagnostyczno-Konsultacyjny ul. Mickiewicza 1/4 tel. 75-75-255-72 58-500 Jelenia Góra>. Zgodnie z ww. przepisem wymagano formatu <Rodzinny Ośrodek Diagnostyczno-Konsultacyjny wul ...>. Kierownik RODK wskazał, iż dodanie nazwy „Sąd Okręgowy” ma charakter prestiżowy, wzmacniający znaczenia badań i skuteczność stawiennictwa stron. W ocenie NIK wyjaśnienia te nie zasługują na uwzględnienie. Skoro ustawodawca określił wzór pieczęci w akcie prawa powszechnie obowiązującego, to brak jest podstaw do stosowania pieczęci o treści niezgodnej z tym wzorem.

(dowody: akta kontroli str.361-374, 394-395)

2.3. Przeprowadzanie badań diagnostycznych oraz sporządzanie na ich podstawie opinii na zlecenie sądu

2.3.1. Terminowość przeprowadzonych postępowań

Opis stanu faktycznego

W badanym okresie wydawanie opinii przez RODK trwało najczęściej od 31 do 60 dni (82,8 % w 2013 r., 75,4% w 2014 r. i 86,6% w I kwartale 2015 r. ogółu opinii).

Szczegółową kontrolą terminowości poddano pięć badań zakończonych wystaniem opinii, o najdłuższym okresie realizacji wynoszącym od 91 dni do 148 dni od daty wpływu zlecenia do dnia wystania opinii⁵⁴. W każdym przypadku powodem długotrwałego sporządzenia opinii był wpływ zlecenia przed okresem urlopowym w RODK, co skutkowało wyznaczeniem odległych terminów przeprowadzenia badań, wynoszących od 63 dni do 119 dni od wpływu zlecenia.

⁵³ Oznaczone odpowiednio nr: 102/13, 86/14, 236/14, 13/15, 64/15.

⁵⁴ Nr 165/13 okres załatwienia 108 dni, nr 174/13 okres załatwienia 148 dni, nr 149/14 okres załatwienia 92 dni, nr 150/14 okres załatwienia 91 dni, nr 151/14 okres załatwienia 96 dni.

Zarządzeniem z dnia 27 marca 2013 r. Kierownik RODK zobowiązał pracowników pedagogicznych do składania w sekretariacie projektów opinii w terminie 11 dni od daty badania w sprawach nieletnich, a do 25 dni od daty badania w pozostałych sprawach. Każdą sporządzoną w badanym okresie opinię wysyłano w terminie wskazanym w § 11 ust. 1 *rozporządzenia RODK*, tj. w terminie 14 dni w sprawach nieletnich oraz 30 dni w sprawach cywilnych.

(dowody: akta kontroli str.375-384, 400-405)

W sprawozdaniu MS-RODK-25 za 2014 rok wykazano wystanie dwóch opinii w sprawach nieletnich po terminie wynikającym z uregulowań zawartych w § 11 ust. 1 *rozporządzenia RODK*, tj. od 15 do 30 dni. Badanie (przed wydaniem opinii nr 183/14) przeprowadzono w dwóch terminach, tj. 13 i 27 października 2014 r., a opinię wysłano 7 listopada 2014 r., tj. 11 dnia od ostatniego dnia badania. Natomiast przy wydawaniu opinii nr 123/14 badanie przeprowadzono 7 lipca 2014 r., a opinię wysłano 21 lipca 2014 r., tj. 14 dnia od dnia badania.

Kierownik RODK wyjaśnił, że w RODK przyjęto zasadę liczenia terminu na wystanie opinii, z uwzględnieniem dnia sporządzenia badania, i w taki sposób policzono 15 dni w sprawie nr 123/14. Przyjęta metoda liczenia terminowości była obowiązująca w RODK i potwierdzona kontrolami organu nadzorczego. W sprawie nr 183/14 omyłkowo policzono terminowość od pierwszego dnia badania, a nie od dnia zakończenia badań, co wpłynęło na nieprawidłowe określenia terminowości sporządzenia opinii, która była sporządzona w terminie.

(dowody: akta kontroli str.375-384, 353-358)

2.3.2. Przestrzeganie przy przeprowadzaniu badań i sporządzaniu opinii obowiązujących zasad postępowania oraz Standardów Opiniowania

Poza *Standardami Opiniowania* opracowanymi przez Ministerstwo Sprawiedliwości i przekazanymi do RODK w dniu 29 marca 2011 r.⁵⁵, nie używano innych wytycznych przeprowadzenia badań diagnostycznych, dokumentowania ich przebiegu oraz sporządzania opinii.

(dowody: akta kontroli str. 361-374)

W wyniku badania dokumentacji 20 opinii wydanych⁵⁶ w badanym okresie stwierdzono, iż badania psychologiczne, pedagogiczne i psychiatryczne wykonywali wyłącznie pracownicy RODK w jego siedzibie. Kierownik RODK do składu każdego zespołu badawczego wyznaczył dwie osoby, w tym, co najmniej jednego psychologa, a w przypadku zlecenia przez sąd badania psychiatrycznego skład uzupełniał lekarz psychiatra. Przed przeprowadzeniem badań wezwani składali oświadczenia, w których wyrażali zgodę na badania oraz na udostępnianie dodatkowych materiałów dot. dziecka przedłożonych podczas badania, jak też o zapoznaniu się ze *Standardami Opiniowania* i trybem zgłaszania uwag, co do przebiegu badania i co do treści opinii.

(dowody: akta kontroli str.406-409, 419-519)

2.3.3. Dobór i stosowanie dodatkowych technik badawczych

W wyniku badania dokumentacji 20 opinii wydanych w badanym okresie (o których była mowa wyżej stwierdzono, że w ramach badań diagnostycznych (dzieci wraz z opiekunami prawnymi) przeprowadzano badania podstawowe (analizę akt sprawy, obserwację, rozmowę/ rozmowę kierowaną/ wywiad/ wywiad psychologiczny) oraz

⁵⁵ Aneks do *Standardów Opiniowania* przekazano w dniu 12 marca 2014 r.

⁵⁶ Tj. 5 o najdłuższym okresie do wydania opinii, 5 w sprawach nieletnich oraz 10 losowo wybranych w pozostałych sprawach, o nr: 76/13, 107/13, 112/13, 113/13, 151/13, 162/13, 165/13, 174/13, 226/13, 18/14, 51/14, 96/14, 141/14, 149/14, 150/14, 151/14, 154/14, 162/14, 30/15, 48/15.

co najmniej trzy techniki dodatkowe (kwestionariusze, testy⁵⁷). Badania dokumentowano w postaci notatek, adnotacji na kwestionariuszach, testach oraz rysunkach⁵⁸. Stosowano metody badawcze wykazane w *Standardów Opiniowania*⁵⁹ jako „Narzędzia badawcze”. Nie występowały przypadki zastosowania przez pedagogów technik badawczych przeznaczonych do stosowania wyłącznie przez psychologów.

(dowody: akta kontroli str.406-409, 419-519)

W bibliotece Ośrodka zlokalizowano podręczniki bądź opracowania, umożliwiające interpretację wyników zastosowanej metody badawczej. Natomiast w dokumentacji osobowej pracowników pedagogicznych potwierdzono ich przeszkolenie jedynie w zakresie techniki projekcyjnej Drzewo Kocha. Wg wyjaśnień Kierownika RODK znaczna część stosowanych metod dodatkowych, nie wymaga specjalistycznej wiedzy zdobywanej podczas szkoleń. Wystarczająca jest ogólna wiedza uzyskana na studiach psychologicznych/pedagogicznych oraz doświadczenie zawodowe, którym wykazują się pracownicy RODK.

(dowody: akta kontroli str.353-358, 406-409)

W każdej z 20 opinii zawarto informacje wymagane w zleceniach sądu, które podpisywał każdy z przeprowadzających badanie oraz kierownik RODK. W przypadku pięciu skontrolowanych opinii z 2013r.⁶⁰, stwierdzono że w protokołach z badań nie odnotowywano czasu trwania badania, do czego zobowiązywały zasady określone w części 1 pkt 4 lit. c *Standardów Opiniowania*. Kierownik RODK wyjaśnił, że do czasu wizytacji RODK w Jeleniej Górze przeprowadzonej w październiku 2013 r., pracownicy ośrodka nie odnotowywali czasu przeprowadzenia badań w sposób skrupulatny. Pięć opinii w sprawach nieletnich⁶¹ było zgodnych ze wzorem opinii przedstawionym w załączniku do *rozporządzenia RODK*.

(dowody: akta kontroli str.353-358, 419-519, 530)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Ośrodku w przypadku niestawiennictwa wezwanych na badania, nie powiadamiano Sądu zlecającego o nieobecności, lecz zakańczano badania i zwracano akta do Sądu bez opinii, czym naruszono § 11 ust. 5 *rozporządzenia RODK*. W badanej próbie 20 opinii, stwierdzono zwrot trzech akt sprawy do sądu zlecającego, które po ponownym przekazaniu do RODK, były ponownie rejestrowane. I tak dla opinii nr: 174/13, wpływ 5 kwietnia 2013 r., po zwrocie w dniu 26 kwietnia 2013 r., ponownie zarejestrowano w dniu 27 maja 2013 r.; 16/14 wpływ 29 listopada 2013 r., zwrot 5 grudnia 2013 r., ponowna rejestracja 2 stycznia 2014 r.; 51/14 wpływ 7 października 2013 r., zwrot 13 listopada 2013 r.; ponowny wpływ 2 grudnia 2013 r., ponowny zwrot 12 grudnia 2013 r., ponowny wpływ 3 stycznia 2014 r., ponowny zwrot 30 stycznia 2014 r., ponownie zarejestrowano w dniu 14 lutego 2014 r.

Kierownik RODK, wyjaśnił, iż ww. tryb postępowania został ustnie ustalony z Przewodniczącymi wydziałów Sądów zlecających badanie, po wprowadzeniu

⁵⁷ Techniki kwestionariuszowe: EPQ-R Eynsenck (16), EPQ IVE Eynsenck (2), Ja i moja szkoła Skrzypek-Siwińska (2), Komunikacji Małżeńskiej (1), Dobrochna Wójcik (2); metody testowe: Niedokończonych zdań Rottera (19), Skala postaw rodzicielskich Plopa (19), Diagnoza pedagogiczna Mickiewicz (3); Chiński język Bogdanowicza (3); Test czytania głośnego Sobolewska (3), Test matryc Ravena (1), Bateria GIM (2), Test stosunków rodzinnych Bene, Anthony (1), Jaki jesteś? Chojnowska (5), Skala inteligencji Wechslera (WISC-R) (2); testy projekcyjne: Drzewo Kocha (13), Rysunek rodziny Frydrychowicz (11).

⁵⁸ Będących efektem przeprowadzonych testów projekcyjnych.

⁵⁹ Poza opracowanymi w polskich środowiskach akademickich metodami i interpretacją wyników Drzewo Kocha oraz kwestionariusz Dobrochna, Wójcik.

⁶⁰ Nr 76/13, nr 112/13, nr 113/13, nr 162/13, nr 165/13.

⁶¹ O nr: 112/13, 151/13, 141/14, 162/14, 48/15.

sprawozdawczości dot. terminowości wymaganej przez Ministerstwo Sprawiedliwości. W przypadku występowaniu nieodległych wolnych terminów na badania, akt nie zwracano, lecz badanie ustalano na ten termin, tj. w terminie 60 dni od daty wpływu zlecenia. Nie było to kwestionowane podczas kontroli prowadzonych przez organy nadzorcze wizytatorów Ministerstwa Sprawiedliwości, ani sądy zlecające badania.

(dowody: akta kontroli str.353-358, 419-519)

2. Dokumentacja stanowiąca podstawę sporządzenia 20 zbadanych opinii, nie zawierała protokołów potwierdzających wypełnienie *Standardów Opiniowania* w zakresie przeprowadzenia wywiadów/ rozmów przez dwóch pracowników RODK. W pięciu sprawach dot. nieletnich stwierdzono brak wymaganego pkt 1.1.c. części II *Standardów Opiniowania*, wywiadu przeprowadzonego przez pedagoga. W 15 sprawach rodzinnych, dokumentację z wywiadu/ rozmowy sporządził tylko jeden z pracowników pedagogicznych z dwóch wymaganych pkt 2.3 części II *Standardów*. Kierownik RODK wyjaśnił, że przyjęte rozwiązania organizacyjne mające na celu ekonomikę postępowania, tj. konieczność przeprowadzenia wywiadu od dwóch do siedmiu osób, oraz wyznaczony z reguły dwuosobowy zespół badający, uniemożliwia pełne uczestnictwo dwóch biegłych w wywiadach/rozmowach. By zapewnić bezpieczeństwo małoletnich oraz przy posiadanych warunkach lokalowych przyjęto, iż wywiady/rozmowy przeprowadza i dokumentuje jeden z pracowników, z incydentalnym niepotwierdzonym pisemnie uczestnictwem drugiego pracownika.

(dowody: akta kontroli str.353-358, 419-519)

3. W przypadku 15 skontrolowanych spraw opiekuńczych i rozwodowych⁶² opinie sporządzono niezgodnie ze wzorem wskazanym w załączniku do *rozporządzenia RODK*, łącząc ze sobą dwa odrębne punkty pt. *Wnioski* i pt. *Zalecenia*. Kierownik RODK wyjaśnił, że powyższe wynika ze spotykanych trudności w rozgraniczeniu wniosków i zaleceń. Po uwagach kontrolerów, ww. praktyka zostanie zaniechana.

(dowody: akta kontroli str.353-358, 419-519)

4. Przy analizie dokumentów z badań diagnostycznych, stwierdzono trzy przypadki zastosowania dodatkowych metod badawczych nieadekwatnych do osób badanych, tj. w opinii:

- a) Nr 16/14 dla matki (32 lata) *Test niedokończonych zdań Rottera dla młodzieży*, a arkusz oceny testu dla matki;
- b) Nr 76/13 dla matki *Skala postaw rodzicielskich Plopa dla ojców*, a arkusz oceny testu dla matki;
- c) Nr 154/14 dla matki (38 lat) *Test niedokończonych zdań Rottera dla młodzieży*, a arkusz testu dla matki.

Kierownik RODK wyjaśnił, iż zastosowana metoda jest dodatkowym narzędziem badawczym, które nawet w przypadku błędnego wyniku i jego interpretacji nie ma decydującego wpływu na sporządzenie treści opinii i wniosków. Podczas weryfikacji opinii, główny nacisk położono na analizę treści oraz kompletności opinii. NIK wskazuje jednak, iż dopuszczenie do zastosowania dodatkowych metod badawczych nieprzeznaczonych dla osób badanych, świadczy o nienależytym nadzorze Kierownika nad podległą mu jednostką.

(dowody: akta kontroli str.353-358, 419-519)

⁶² O nr: 76/13, 107/13, 113/13, 162/13, 165/13, 174/13, 226/13, 16/14, 51/14, 96/14, 149/14, 150/14, 151/14, 154/14, 30/15.

2.4 Prowadzenie mediacji i wywiadów środowiskowych na zlecenia sądu

Opis stanu faktycznego

W latach 2013-2015 (I kwartał) Kierownik RODK wpisany na listę stałych mediatorów Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze, posiadający uprawnienia mediatora (wymagane postanowieniami art.183² ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – *Kodeks postępowania cywilnego*⁶³), przeprowadził na zlecenie Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze 31 mediacji⁶⁴, w tym w zakresie spraw rozwodowych 29 mediacji, a w zakresie spraw opiekuńczych dwie mediacje⁶⁵. Po przeprowadzeniu mediacji sporządzano protokół posiedzenia mediacyjnego, który zawierał wyniki mediacji.

(dowody: akta kontroli str.361-374, 396-399)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie dochowano miesięcznego terminu na przeprowadzenie mediacji wskazanego w zleceniu sądu, co stwierdzono w dziewięciu z 31 przeprowadzonych mediacji w badanym okresie. W 2013 r. wynik trzech mediacji przekazano sądowi zlecającemu od 32 do 45 dni od dnia wpływu zlecenia, w 2014 r. odpowiednio trzy mediacje przekazano od 32 do 62 dni od wpływu, a I kwartale 2015 r. trzy mediacje przekazano od 53 do 130 dni od wpływu⁶⁶. Kierownik RODK wyjaśnił, że strony wnioskują telefonicznie o zmianę terminu przeprowadzenia mediacji, m.in. ze względu na pobyt zagranicą. Dodał również, że o tej sytuacji informował ww. czynności sędziego prowadzącego daną sprawę, ale nie udokumentował ww. czynności.

(dowody: akta kontroli str.353-358, 396-399)

2.5 Ustalenie odpłatności za przeprowadzone mediacje oraz sporządzone opinie na zlecenia sądu

RODK naliczał należności za prowadzenie:

- a) badań w sprawach nieletnich, na podstawie § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie wysokości i szczegółowych zasad ustalania kosztów postępowania w sprawach nieletnich⁶⁷, w wysokości 15% wynagrodzenia dla sądowych kuratorów zawodowych określonych zapisami ustaw budżetowych⁶⁸, tj. 281,08 zł, co stwierdzono w trzech z pięciu skontrolowanych opiniach sporządzonych w sprawach nieletnich;
- b) badań w sprawach opiekuńczych i rozwodowych, na podstawie § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym⁶⁹, w wysokości od 1,28% do 1,81% wynagrodzenia dla zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, przy stawce godzinowej

⁶³ Dz. U. z 2014 r., poz. 101.

⁶⁴ Odpowiednio: 11 mediacji w 2013r. (w tym jedna w sprawie opieki), 15 mediacji w 2014r. i pięć mediacji w I kwartale 2015 r. (w tym jedna w sprawie opieki)

⁶⁵ Odpowiednia rozwodowe na podstawie art. 436 § 1 kpc, opiekuńcze oraz na podstawie art. 570² w związku z art. 570¹ kpc.

⁶⁶ W tym Nr 2/13 – 43 dni, nr 8/13 – 45 dni, nr 9/13 – 32 dni, nr 1/14 – 62 dni, nr 2/14 – 31 dni, nr 8/14 – 32 dni, nr 12/14 – 45 dni, nr 1/15 – 53 dni, nr 3/15 – 58 dni, nr 5/15 – 130 dni.

⁶⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 643.

⁶⁸ Ustawa budżetowa na rok 2013 z dnia 25 stycznia 2013 r. (Dz. U. poz. 169), ustawa budżetowa na rok 2014 r. z dnia 24 stycznia 2014r. (Dz. U. poz. 162), ustawa budżetowa na rok 2015r. z dnia 15 stycznia 2015r. (Dz. U. poz.153), gdzie w § 14 określono wysokość tego wynagrodzenia na 1.873,84 zł.

⁶⁹ Dz. U. nr 518.

wynagrodzenia za każdą rozpoczętą godzinę pracy⁷⁰ (wyznaczonych do badań specjalistów: pedagoga, psychologa, psychiatry), którą przyjęto w 2013 r. w wysokości 30,00 zł, a w latach następnych w wysokości 31,97 zł. Stawkę godzinową stosowano za przeprowadzenie następujących czynności: zapoznanie się z aktami sprawy, przeprowadzenie badania oraz sporządzenie opinii przez psychologa, pedagoga, psychiatrę. Dodatkowo w rachunku obciążano kwotą 19,00 zł za czynności administracyjne związane ze sporządzeniem opinii (tak zwane *inne wydatki administracyjne*). W badanej próbie opłaty za wydanie opinii w zawierały się w przedziale 349 zł - 739 zł.

- c) mediacyjnych, na podstawie § 2 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 listopada 2005 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym⁷¹, tj. w wysokości 66,00 zł, co stwierdzono każdym w 31 z wydanych rachunków za sporządzone mediacje w latach 2013-2015 (I kwartał).

(dowody: akta kontroli str.361-374, 419-519)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wystawiono rachunek za dwa z pięciu skontrolowanych postępowań zakończonych wydaniem opinii w sprawach nieletnich (nr 112/13 i 151/13) niezgodnie z uregulowaniami wynikającymi z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości i szczegółowych zasad ustalania kosztów postępowania w sprawach nieletnich, tj. w wysokości 265 zł zamiast 281,08 zł. Kierownik RODK wyjaśnił, że przyjęto wielkość nieaktualnej kwoty bazowej, co skutkowało określeniem należności za badanie w wielkości nieznacznie niższej niż wymagana przepisami. Dodał również, że nie było to kwestionowane podczas kontroli prowadzonych przez organy nadzorcze wizytatorów Ministerstwa Sprawiedliwości.

(dowody: akta kontroli str.353-358, 419-519)

2. Za 31 mediacji przeprowadzonych przez Kierownika RODK, wystawił on rachunki za przeprowadzoną mediację dla sądu zlecającego, czym naruszono regulacje zawarte w art. 2 ust. 1, w powiązaniu z art. 6 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych⁷², wskazujące, iż koszty wynagrodzenia mediatora w sprawach cywilnych nie stanowią kosztów sądowych w sprawach cywilnych. Zgodnie z tymi uregulowaniami, kosztami za mediacje obciążane mogą być wyłącznie i bezpośrednio strony postępowania. Kierownik RODK wyjaśnił, że forma rachunku dla sądu została określona przy obejmowaniu przez niego funkcji mediatora w 2006 r., w wyniku ustnego doprecyzowania przez sędziego wizytatora RODK z ramienia sądu okręgowego. Dodał przy tym, że nie było to kwestionowane przez żadnego z sędziów zlecających mediację.

(dowody: akta kontroli str.353-358, 396-399)

⁷⁰ Ustalone w ustawach budżetowych za 2013, 2014, 2015 rok w § 9 ust. 1 pkt w wysokości 1.766,46 zł, co przy uwzględnieniu ww. wartości stawka wynagrodzenia biegłych powołanych przez sąd za każdą rozpoczętą godzinę pracy wynosi od 22,61 zł do 31,97 zł

⁷¹ Dz. U. z 2013 r., poz. 218.

⁷² Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm.

2.6 Realizacja wniosków sformułowanych w wyniku przeprowadzonych kontroli dotyczących prawidłowości realizacji zadań

Opis stanu faktycznego

Zagadnienia dotyczące realizacji przez RODK zadań merytorycznych na zlecenie sądu lub prokuratury, były przedmiotem kontroli zewnętrznej przeprowadzonej przez:

- a) Pracowników Wydziału Kontroli Biura Ministra w Ministerstwie Sprawiedliwości w zakresie sprawności i prawidłowości organizacji działania ośrodka w 2012 r.⁷³, gdzie stwierdzono, iż prowadzona w RODK ewidencja spraw nie potwierdza wyznaczenia badania przez kierownika RODK po otrzymaniu akt sprawy;
- b) wizytatora z Departamentu Sądów, Organizacji i Analiz Wymiaru Sprawiedliwości w Ministerstwie Sprawiedliwości, m.in. w zakresie prawidłowości wydanych opinii w latach 2010-2013⁷⁴, po której stwierdzono, iż nie dokumentowano w teczkach sprawy zastosowanych metod badawczych zawartych w opinii, jak też zastosowano metody niewystępujące w *Standardach Opiniowania*. Dodatkowo zarzucono nieodnotowywanie czasu trwania badań, co wymagały Standardy Opiniowania.

Po przeprowadzonych wizytacjach sprawdzających⁷⁵ oraz na podstawie próby wydanych opinii stwierdzono wyeliminowanie powyższych nieprawidłowości.

(dowody: akta kontroli str.526)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.7 Rozpatrywanie skarg i wniosków dotyczących sposobu realizacji zadań

Opis stanu faktycznego

W badanym okresie nie wpłynęły bezpośrednio do RODK skargi na prowadzoną działalność. Na sporządzone przez RODK opinie, w siedmiu przypadkach złożono, co do ich treści zastrzeżenia do sądów zlecających ich sporządzenie⁷⁶. W każdym przypadku po przeprowadzeniu czynności sprawdzających przez pracowników RODK, sporządzano i przekazano w terminie 14 dniowym zwrótną informację do jednostek, które przekazały te zastrzeżenia, w której podtrzymano wnioski i zalecenia w niej zawarte.

(dowody: akta kontroli str.410-411,413-417)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Ośrodka w zakresie prawidłowości i rzetelności realizowanych zadań. Wpływ na tę ocenę miały w szczególności nierzetelność sporządzanych sprawozdań oraz nieprzeprowadzanie wywiadów przez dwóch pracowników pedagogicznych, co było wymagane *Standardami Opiniowania*.

⁷³ Czynności kontrole miały miejsce od dnia 21 stycznia do 1 lutego 2013 r., a ustalenia zawarto w protokole kontroli problemowej z dnia 1 marca 2013 r.

⁷⁴ Czynności kontrolne miały miejsce od 22 do 25 października 2013 r., a ustalenia zawarto w sprawozdaniu z dnia 12 listopada 2013 r.

⁷⁵ Czynności kontrolne odpowiednio w dniach 3-4 lipca 2014r. i 18-19 marca 2015 r., a ustalenia pokontrolne zawarte w wystąpieniu z dnia 11 lipca 2014 r. oraz 30 marca 2015 r.

⁷⁶ Wpłynęło sześć zastrzeżeń do opinii w 2014 r., z których pięć wpłynęło z sądów zlecających a jedna z Ministerstwa Sprawiedliwości, a jedno zastrzeżenie wpłynęło w I kwartale 2015 r. z sądu zlecającego sporządzenie opinii.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o *Najwyższej Izbie Kontroli*, wnosi o:

1. Podjęcie działań zmierzających do wypełniania przez poszczególnych pracowników pedagogicznych rocznego limitu 90 wydanych opinii, zgodnie ze *Standardami Opiniowania*.
2. Wprowadzenie ewidencji czasu pracy pracowników, pozwalającej na sprawowanie przez Kierownika efektywnego nadzoru w tym zakresie.
3. Zapewnienie wypełniania przez pracowników pedagogicznych obowiązkowego tygodniowego wymiaru godzin zajęć oraz uzupełniania w kolejnych okresach rozliczeniowych obowiązkowego tygodniowego wymiaru godzin zajęć, w przypadkach pracowników, którzy nie przepracowali pełnego wymiaru godzin obowiązkowych.
4. Dokumentowanie przedstawiania wyników i wniosków ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego pracownikom Ośrodka.
5. Kontynuowanie starań o poprawę warunków lokalowych RODK.
6. Zamieszczanie w *Dzienniku korespondencji* oraz *Księżce ewidencji spraw* rzetelnych informacji dotyczących wszystkich spraw zleconych do realizacji Ośrodkowi.
7. Rzetelne sporządzanie sprawozdań z działalności RODK (MS-RODK-25).
8. Posługiwanie się pieczęcią zgodną z obowiązującym wzorem.
9. Przekazywanie sądowi zlecającemu sporządzenie opinii informacji o niestawiennictwie na badania osób wskazanych w zleceniu.
10. Przeprowadzanie i dokumentowanie wywiadów/ rozmów kierowanych zgodnie ze *Standardami Opiniowania*, tj. przez dwóch pracowników pedagogicznych.
11. Sporządzanie opinii zgodnie z wzorem wskazanym w załączniku do *rozporządzenia RODK*.
12. Podjęcie działań zapewniających stosowanie w każdym przypadku metod badawczych adekwatnych do osób badanych.
13. Dokumentowanie czynności wpływających na zmianę terminu mediacji.
14. Prawidłowe ustalanie wysokości należnych opłat za wydane opinie w sprawach nieletnich.
15. Wystawianie rachunków za mediacje na strony mediacji.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

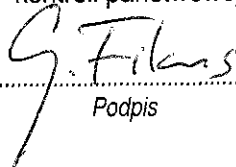
Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia 2 lipca 2015 r.

Kontroler
Grzegorz Fikus

Młodszy inspektor
kontroli państwowej

Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Dyrektor

DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu
z up.

Radosław Kujawiński

Wicedyrektor
Podpis